

forliste Forvaltning af Jernbanerne og de provisoriske Forhold, vi hidtil have havt, men det ligger jo en Del udenfor denne Lov. Jeg paastaar, at det ikke var nogen Wildmand, vi gif paa, vi, der stemte for Loven, vare os virkelig bevidste, hvad der vilde komme. For mig er det, det kommer an paa, ikke alene dette, hvorvidt vi faae et bestemt Renteudbytte af den anvendte Sum, det, der for mig er det Betydningsfulde, det er, om det viser sig, at disse udgivne Penge virkelig indirekte have forrentet sig. Naar jeg f. Ex. ser paa Toldindtægterne for Sjyllands Bedkommende, for at tage et enkelt Exempel, ser paa, hvad der er kommet ind ved de jydskke Toldsteder fra 1867 til Dato, saa er det forunderligt at se, at Indtægterne for Sjyllands Havne- og Toldsteders Bedkommende have mere end fordoblet sig, hvorimod Verne, mærkeligt nok, naar undtages Kjøbenhavn — den betragter jeg som Stapelsted — ikke ere gaaede fremad. Det beviser, at Befolkningen har faaet større Evne til at kjøbe og omsætte, end de tidligere have havt, saa jeg tror, at man maa tage Hensyn til, at den indirekte Fordel mange Gange er større end den direkte. Jeg skal som sagt slutte med at anbefale Forslaget til en velvillig Behandling. Selv om vi ikke kunne naae Alt, hvad vi kunne ønske, forekommer det mig dog, at vi allerede naae Noget. Ved at faae Budgettet op paa Finantsloven, have vi jo Velilighed til Aar for Aar at gennemstue, om der er Mangler, og saa atter fremkomme med Lovforslag og forandre de mindre heldige Bestemmelser. Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget.

Tanber: Skjøndt der i Dag har været en anden Lustning under Forhandlingerne end i forrige Møde, tror jeg ikke, at Noget med Føie vil kunne sige, at man egentlig har forhastet sig med at bringe denne Sag frem for os her. Nu have vi i 7 Aar ventet paa at faae denne Sag; i 7 Aar har man ladet os trælle for Rachel, og saa siger man til os, da de 7 Aar ere gaaede, og man saa kun har givet os en Lea: nu kunne I trælle andre 7 Aar for Rachel lige indtil 1895. Det, som Rigsdagen især begjærede, og som navnlig dette Thing har lagt Bægt paa, det faae vi ikke. Det, som Administrationen har lagt Bægt paa, ja, det komme de med. Det er Hovedindholdet af denne Lov, og Andet giver den os ikke. Det, der har Betydning i denne Lov er ikke noget synderlig Andet end Løn-

nings- og Pensionsforholdet og Bestemmelser, som gaa ud paa at binde Rigsdagens Myndighed med Hensyn dertil. Saa siger man samtidig: nu skal Budgettet forelægges for Rigsdagen og optages paa Finantsloven. Men der er ikke noget Punkt af Vigtighed, som det er overladt Rigsdagen at afgjøre ved Finantsloven. Det er med saa Ord Indholdet af denne Lov. Der stilles saa i Udsigt, at i 1895 skulle vi maasse faae Forslag om, at vi faae Noget at sige paa andre Punkter; men det er for det Første kun Forslag, og naar vi se hen til, hvad man nu byder os, nærer jeg ikke store Forventninger om, at det, man om 7 Aar vil byde os, vil have stort Mere at sige. Jeg vil tillade mig at minde om, at det er ikke blot fra 1880, man har forholdt os denne Sag, det er meget længere siden. Gige fra i 1867, da Staten overtog Driften af de jydsk-sjydske Jernbaner, var det en Forudsætning for de daværende Forhandlinger, at saasnart de den Gang paabegyndte eller vedtagne Jernbaner vare blevne fuldendte — hvilket jo kun omfattede Ostbanen indtil Aalborg og ingen Bestbane, samt den sjydske Bane — skulde Rigsdagen efter en passende Frist, der var den Gang Tale om 3 Aar, faae Indflydelse paa dette Statsanlæg ligesom paa andre tilsvarende. Dette skete ikke. Man fuldførte disse Baner, begyndte paa Bygningen af nye Baner, fuldførte dem og blev ved og blev ved at behandle denne Sag administrativt uden at tage Rigsdagen med og uden at lade Rigsdagen faae nogen væsentlig Indflydelse paa hele Jernbanevæsenets Ordning og Drift lige indtil 1880, da Staten købte de sjællandske Jernbaner. Den Gang blev det bestemt, at disse Baners Stilling med Hensyn til Bestyrelse og øvrige Driftsforhold skulde fastsættes nærmere ved Lov, og Forslag til en saadan Lov blev at fremsætte senest paa den i 1882 sammentrædende Rigsdag. Men i den Rigsdag, som traadte sammen i 1882, faae man ikke Noget til noget Forslag, førend lige mod Slutningen af Samlingen. Da blev der i Landsthinget fremsat et Forslag, der kom saa sent, at Landsthinget ikke kunde faae det til mere end til 1ste Behandling, og aldeles ikke kunde paabegynde en Udvælgelse af det. Saa fik vi det Aaret efter i Folkethinget, og der er det Alle vel bekendt, hvorledes dette Forslag faae ud. Det gif ud paa, at Rigsdagen aldeles ikke skulde have Noget med Sagen at gjøre, men at det Hele skulde være en administrativ Sag. Nærværende Lovforslag gaar i det Væsentlige ud paa det